

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ДЕНОВ ТАДБИРКОРЛИК ВА ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
ТАРИХ ВА ФАЛСАФА КАФЕДРАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА УЧИНЧИ РЕНЕССАНС
ҒОЯСИНИ КЕНГ ТАРҒИБ ҚИЛИШДА
ИЖТИМОЙ – ГУМАНИТАР ФАҢЛАРНИНГ
АҲАМИЯТИ ВА ЎРИИ

КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

Мамлакатимизда учинчи ренессанс
ғоясини тарғиб этишда миллий ва
умуминсоний кадриятларимизнинг ўрни.

1-шўъба

Ёшларни маънавий баркамольлик руҳида
тарбиялаш ҳамда интеллектуал салохиятини
юксалтиришга ҳисса қўшаётган тарбиявий
институтлар. Мулоҳаза ва таклифлар.

2-шўъба

Ижтимоий – гуманитар фанларни ўқитишда
замонавий методларнинг аҳамияти.
Тарих фанининг кадриятларимиз
узвийлигидаги роли

3-шўъба

Миллий-маданий меърос, тарихий
кадамжолар ва муқаддас масканиларнинг
халқимиз маънавий ҳаётидаги ўрни.

4-шўъба

Ўзбекистон Республикаси стратегик
сиёсатининг маънавий кифоиси.
Дунё ва биз.

5-шўъба

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ДЕНОВ ТАДБИРКОРЛИК ВА ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
ТАРИХ ВА ФАЛСАФА КАФЕДРАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА УЧИНЧИ РЕНЕССАНС ҒОЯСИНИ КЕНГ
ТАРҒИБ ҚИЛИШДА ИЖТИМОЙ – ҒУМАНИТАР
ФАҢЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ ВА ЎРНИ

МАВЗУСИДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ

МАТЕРИАЛЛАРИ

2022-ЙИЛ 12-МАЙ

12 МАЯ 2022 ГОДА РЕСПУБЛИКАНСКАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ ОНЛАЙН -КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМУ: ЗНАЧЕНИЕ И МЕСТО ОБЩЕСТВЕННО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК В ШИРОКОМ ПРОДВИЖЕНИИ ИДЕИ ТРЕТЬЕГО ВОЗРОЖДЕНИЯ В НАШЕЙ СТРАНЕ

REPUBLICAN SCIENTIFIC-PRACTICAL ONLINE CONFERENCE NAMED AFTER "THE SIGNIFICANCE AND ROLE OF THE SOCIAL SCIENCES AND THE HUMANITIES IN THE CHARACTERISTIC PROMOTION OF THE IDEA OF THE THIRD RENAISSANCE IN OUR COUNTRY" ON MAY 12, 2022

ДЕНОВ – 2022

МИЛЛИЙ-МАДАНИЙ МЕЪРОСИМИЗ БЎЛГАН ДАВЛАТ ТИЛИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

Абилов Ўрол Муродович
Фалсафаф санлари доктори, профессор

**Маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили
тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаш
масалалари бўйича Соғлиқни сақлаш вазири маслаҳатчиси**

БМТ минбаридан халқаро миқёсдаги буюк ҳодиса

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 23 сентябрда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеясининг 75-сессиясидаги Ўзбекистон мамлакатининг Давлат тили – Ўзбек тилидаги чиқиши нафақат Ўзбекистон халқининг балки, бутун ер қуррасидаги миллионлаб ўзбек миллатига мансуб аҳолининг бир неча юз йилликлар давомида орзу бўлиб келган умид ва ишончларининг рўёбга чиқиши билан, халқаро миқёсдаги буюк ҳодисадир!

Бунинг буюк ҳодисалиги шундаки, Ўзбекистон давлати эркин мустақил давлат сифатида ўз йўли ва барча соҳаларда жаҳондаги мавжуд мамлакатлар билан тенг ҳуқуқлилиқ асосида ҳамкорлик қилиши мумкинлигини яна бир бор намоён этди.

Иккинчидан, ер юзидаги ўзбек миллатига мансуб аҳолининг келиб чиқиши нуқтаи назаридан ўзбекистондай ота ватанига бўлган меҳр-муҳаббати ва унга нисбатан интилишларини кучайтирди, десак тўғри бўлади.

Учинчидан, маъруза мазмунидан келиб чиқиб, Президентимиз томонидан келтирилган таклифларнинг бугунги кундаги мамлакатимиз ва халқаро миқёсдаги ўта долзарблиги нуқтаи назаридан, хориж мамлакатларининг ўзбекистон билан, ўзаро манфаатдорлик негизида ҳамкорлик қилиш истагининг ортишини юзага келтириши билан характерлидир.

Тил - миллатнинг ва давлатнинг энг асосий белгиловчи омили эканлигини мана шу халқаро миқёсда қилинган маърузадан келиб чиқиб, омма ўртасида давлат тилига бўлган ижобий муносабатни ва муҳитни янада мустаҳкамлаш имкониятларини кучайтириш борасида мутасаддиларга қатор муҳим вазифаларни қўйганлиги билан ҳам изоҳланади.

Давлат тили борасида соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимида:

Ҳадиси Шарифда айтилишича “Тил миллат кўзгусидир”. Ўтмишдан маълумки, давлат тили мавжуд жамият маънавиятининг ва тараққитёининг асосини ташкил қилади. Шу нуқтаи назардан, давлат тили кўп миллатли мамлакатимиз халқларининг бир бутун бўлиб, жипслашиши ва жамиятимиз ривожланишининг асосидир, калитидир.

Шундай экан, ҳали ханузгача кўпгина давлат тилида иш юритиш имконияти етарли бўлган ташкилотларда ҳам ҳамон иш рус тилида юритилаётганлигини қандай тушуниш ёки баҳолаш мумкин?! Давлат тили

тўғрисидаги қонунга, Президент фармонида муносабат шу даражада бўлиши керакми? Мутасадди ташкилотлар ва жавобгар раҳбар шахсларнинг нега бу ҳолатга эътиборлари суи? Булар барчаси давлат тилининг амалга жорий қилиниши жараёнини суишлаштиради, муддатини узайтиради, охири оқибатда миллий давлатчилик хусусиятига путур етказди. Бу борада мавжуд имкониятларни бутун шижоати ва омилкорлигини ишга солган ҳолда қонун устиворлиги асосида мақсадимиз сари йўналтириш талаб қилинади. Негаки, бу келажак жамиятимизни беками кўи суи бунёд этишимизнинг адолатли ва қонуний шартларидан биридир.

Бу борада биринчи навбатда вазирликда 2018 йилдан бошлаб, барча чиқариладиган буйруқ ва кўрсатма хатларнинг барчаси давлат тилида чиқарилмоқда

Шу нуқтаи назардан, Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимида ушбу масалада вазирликнинг “Вазирлик тизимидаги муассасаларда давлат тилида иш юритишни самарали ташкил қилиш ҳамда давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига сўзсиз риоя этиш тўғрисида”ги алоҳида буйруғи билан тасдиқланган Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимидаги барча муассасаларда давлат тилида иш юритишни самарали ташкил этиш ва унинг ижросини назорат қилиш бўйича Ишчи гуруҳи тузилиб, унинг олдида вазирлик тизимидаги муассасаларида Давлат тилини қонунда белгиланган тартибда жорий қилинишини ташкиллаштириш ва унинг ижросини сиғтли амалга оширилишини назорат қилиш бўйича муҳим вазифалар кўйилди.

Шунингдек, вазирлик тасарруфидаги барча ҚҚР соғлиқни сақлаш вазирлиги, Тошкент шаҳар ва вилоятлар соғлиқни сақлаш бошқармалари, бўлинмаларида, жумладан, тиббиёт таълими, даволаш-профилактика муассасалари, Санитария-эпидемиологик осойишталик агентлиги, илмий-амалий марказларда ҳамда Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги, мулкий мансублигидан (Давлат ва нодавлат) қатъий назар тиббиётга алоқадор барча тиббиёт муассасаларида ҳужжатлар, ёзишмалар, кўчаларга ўрнатилган реклама баннерларининг сўзсиз давлат тилида (ўзбек тили) юритилишини таъминлаш, бинолари пештоқидаги номлар ва унинг ичидаги хоналар эшигидаги атама биринчи навбатда давлат тилида ва заруратдан келиб чиқиб, ундан кейин бошқа тилларда ёзилиши, муассасаларда давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига белгиланган тартибда амал қилинишини ташкиллаштириш бўйича Маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаш масалалари бўйича муассаса раҳбарининг маслаҳатчиси тайинланиб, давлат тили масаласидаги ишларнинг сўзсиз ижросини таъминлаш бўйича жамоатчилик назорати ташкил этилди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан 2009 йилда давлат тили асосида яратилиб, нашр этилган 2 жилд, икки тилли, ўзбек-рус, 20000 мингта тиббий атамалардан иборат “Тиббий терминлар энциклопедик лугати”нинг ҳозирда ҳаммабоп, тўлдирилган нашрини тайёрлаш устида ишлар олиб борилмоқда.

Тилга хиёнат – халққа, миллатга, давлатга хиёнатдир!

Турли хилдаги ва даражадаги хиёнатлар ҳақида кўп гапириш ва уларнинг ҳолат даражасидан келиб чиқиб, кечириш мумкин дир, лекин, давлат тили борасидаги, халққа, миллатга, давлатга қилинган хиёнат умуман кечиришга лойиқ эмас.

Бир оғайнимдан анча илгари латифаномани кинояни эшитгандим. Унинг айтишича рус мактабига ўқишга берган қизини ўзбекчани ҳам ўзлаштирсин деган мақсадда ўқувчиларнинг ёзги таътили даврида вилоятга, ота-онаси яшайдиган қишлоққа юборади. У ерда қизалоқ кўп дугоналар билан танишади, улар билан дўстлашади. Оғайним қизини кўргани бориб қараса, бутун қишлоқ қизлари русча сўзлашаётган эмиш... Бу албатта латифаномани ҳодисадир. Лекин эътибор берилиб, ўзбек халқининг меҳмондўстлиги ва инсонларга бўлган меҳр – оқибати нуқтаи назаридан қаралса, қишлоқ қизларининг меҳмон қизнинг кўнглини оғритмаслик учун қилинган саъйи ҳаракат маҳсулидир. Худди шундай халқимизнинг мамлакатимиздаги бошқа миллат вакилларининг дилини оғритмаслик учун улар билан асосан рус тилида бўлган мулоқатлари ҳам уларга инсонийлик муҳаббатининг рамзидир ҳолос. Уларга миллат ва тил масаласида тобалик эмас! Буни тўғри тушунишлари ва яшаётган мамлакатнинг давлат тилида сўзлашишга ўрганишлари учун уларга етарлича вақт берилди, барча шароитлар ва имконият яратилди. Натижа эса, ўзгармади. Қонун эса барча учун баробардир.

Бошқа тилларни ўрганишни ҳеч ким тақиқламайди ва бу инсон камолотининг бир бўғини сифатида олиб қаралади. Лекин, ҳамма учун кўринарли бўлган йўналтирувчи ва чорловчи барча ёзувлар: эълонлар, атама-номлар, таклифлар, пештахта ёзувлари ва шу қабалидаги барча эслатмалар ёзилишида давлат тилида бўлишини таъмилаш ва заруратдан келиб чиқиб, бошқа тиллардаги ёзувлар ҳажм жиҳатидан давлат тилидан қуйида кичик ҳажмда бўлишига эътибор бериш ҳар бир ватанпарвар ва миллатпарвар, шу ватан фарзанди учун муқаддасдир.

Мустақил давлат бўлиб ривожланишнинг энг асосий устунларидан бири бу ўз сўзи ва давлат тилига эга бўлишидир. Иттифоқ даврида ҳеч кимга сир эмас, алоҳида республика бўлган билан тил эркинлиги чегараланган эди. Русий забон давлатлар ва баъзи бир русий забон ўзбек фуқаролари бўлмиш кимсалар, шунингдек, ўзбекистонда тугилиб, шу ватанда камол топган айрим бошқа миллат вакилларининг ўзбекистон фуқароси бўлатуриб, давлат тилига бўлган гаразли муносабатлари ҳеч бир халқаро ва инсоний қоидаларга тўғри келмайди. Менимча уларнинг ўзлари ҳам гараз мақсадли кимсалар томонидан маълум бир рағбатлантириш ҳисобига ўзгаларнинг нагорасига ўйнашаётганлигини жуда яхши билишади. Яна бир томони ўзбек бўла туриб ўз она тилида раво мулоқат қила олмаган баъзи бир кимсалар ижтимоий тармоқларда рус тилини яхши билганлар яхши ишларга жойлашиши мумкинлигини, шунга қарамасдан ўзбекистонда рус мактаблари гўёки ёпилиб кетаётганлигини ва рус тилини билмасдан мамлакатни ривожлантириш таназзулга юз тутишини “башорат”

килишмоқда. Бундай калтафаҳм баҳонада мустақил давлатга нисбатан бўлган бегаразлик, адолат ва ҳақиқат, асос қани?!

Шу каби кимсаларга нисбатан бировнинг уйига ўз ўриндигини олиб бориб у ерни ўзиники қилиб олиш мумкин бўлмаганидай, бошқа давлат миллий тилини ўзи мансуб бўлган давлат тилидан устун қўйиш гирт инсонийлик фазилатини йўқотган (космополит) ватанфуруш, хоинларга хосдир демасдан илож йўқ.

Давлат тили тақдири – ўзбек тилига муносабат

Инсоният тараққиёти давомида манбаларнинг гувоҳлик бериши бўйича, Ўзбек тилининг амал қилиш хронологиясига эътибор қилсак, тахминан қуйидагича ҳолатга дуч келамиз:

2020 йил сентябрь ойида инсоният тарихида биринчи марта ўзбек тилидаги нутқ БМТ минбаридан янгради.

7 асрда юртимизга араб истилочилари бостириб келди, натижада 8-9 асрларда илм тили тўлиқ араб тилига ўтказилди.

892 йили туркий эл саркардаси Исмоил Сомоний ҳокимиятни қўлга олиб давлат ишларини форсий тилга ўтказди. 999 йили Мовароуннаҳрни Қорахонийлар тўлиқ қўлга олишиб, давлат бошқаруви яна форсий тилда давом этаверди, чунки давлат бошқаруви Авесто давридаёқ эронийлар қўлига ўтгандан буён давлат форсий услубда бошқарилган эди.

Қорахонийлардан Юсуф Хос Хожиб, Маҳмуд Кошгарийлар давлат тилини туркий тилга ўтказишга роса уринишган, аммо ҳокимият форсийзабонлар қўлида эди.

1212 йили хоразмшоҳ Аловуддин Муҳаммад қорахонийлардан ҳукмронликни қўлга олгач, давлат бошқаруви тўлиқ ўзбек тилига ўтказилади. Бу даврда илм тили – араб, адабиёт тили – форсий, ҳарбий тил – туркий бўлиб қолди.

Мўғил босқини даврида ким қайси тилни билса, шу тилда иш олиб борилаверган. Мўғиллар кўпроқ маҳаллий халққа имо-ишора билан мурожаат қилишган. Гўёки ҳайвонларга қандай муомила қилсак, улар ҳам шундай муомила қилиб кетаверган.

Темурийлар даврига келиб, давлат ҳужжатлари туркийлаштирилган. Аммо, бу жойда ҳам бир аниқ тартиб йўқ эди. Илм тили ҳамон араб тилида, шерият тилида форсий забон устуворлик қилган, ҳарбий-давлат бошқаруви туркий тилда. Мирзо Улугбек ҳам форсий ва туркий тилларни аралаштириб ишлатган.

Хиротда Алишер Навоий туркий тил ҳимоячиси бўлиб келди ва давлат тилини тўлиқ туркий тилга ўтказишга эришган. Адабиётда ҳам туркий тилнинг устуворлигини амалда исботлади.

Шайбонийлар даврида ҳам туркий тил ҳимояси давом эттирилди, аммо бу ҳаракат изчил ва илмий асосга таянмаган интилиш эди.

Намозхонлар ва диний уламолар араб тили ва форс тилидан воз кечишмади, Қуръонни араб тилида, ниятни форс-тожик тилида ўқишни

давом эттираверишди. Диний уламоларнинг бундай муносабати туркий тил тантанасига халакит берди ва бу ҳолат давом этмокда.

ҚАДРИЯТЛАР - ШАХС ҲАЁТИЙ ПОЗИЦИЯСИ ШАКЛЛАНИШИНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Маматкулов Санжар Тошпулатович

Жиззах давлат педагогика институти катта ўқитувчиси

E-mail: 1984sanjar@mail.ru

Нега баъзи одамлар муҳтож бўлганларга ёрдам беришга мойил, бошқалари эса йўқ? Нега баъзи одамлар бошқаларга қараганда диндорроқ? Қасбларни танлашда кишилар ўртасидаги тафовутнинг сабаби нимада? Нега инсонларнинг ўзига, бошқаларга, жамиятга, дунёга бўлган барқарор муносабатлари – ҳаётий позициялари бир биридан фарқ қилади? Бизнингча, инсонларнинг қадриятлари бундай муносабат ва хатти-ҳаракатларда ҳал қилувчи рол ўйнайди. Ушбу мақолада биз қадриятларнинг шахсда ҳаётий позиция шаклланишига таъсирини муҳокама қиламиз. Табиатан субъектив бўлишига қарамай қадриятлар шахснинг кўплаб хатти-ҳаракатларини олдиндан тахмин қилиш ва ҳаётий позициясини аниқлаш имконини беради.

Қадриятлар индивидуал ва ижтимоий кўламда бўлиши мумкин. Ижтимоий қадриятлар (кўпинча маданий қадриятлар деб юритилади) ижтимоий гуруҳ аъзолари кўзлаган мақсадларни ифодалайди ва улар гуруҳ аъзолари ва етакчилари томонидан ушбу мақсадларга эришиш йўлида қилинаётган хатти-ҳаракатларни оқлаш учун хизмат қилади⁶¹. Шахснинг қадриятлари (кўпинча шахсий қадриятлар деб юритилади) бу унинг хатти-ҳаракатларини рағбатлантирадиган ва ҳаётларида раҳбарлик қилувчи принцип сифатида хизмат қиладиган кенг мақсадлардир⁶². Улар кишиларнинг хоҳишларига ва хатти-ҳаракатларига ҳар қандай вазиятда таъсир қилади.

Шахсий қадриятларнинг тузилиши Гордон Оллпорт томонидан психологик тадқиқотларга киритилди. Милтон Рокичнинг таклифи билан қадриятлар борасидаги тадқиқотларга янги туртки берилди, бу кишиларнинг ҳаётий позицияси ва хулқ-атворини шаклланишида қадриятларнинг

⁶¹ Schwartz S. H. A theory of cultural values and some implications for work. *Appl. Psychol.* 48, 1999. pp. 23-47.

⁶² Rokeach, M. *The Nature of Human Values*. Free Press, New York, 1973. P.23; Schwartz, S. H. Universals in the content and structure of values: theoretical advances and empirical tests in 20 countries. *Adv. Exp. Soc. Psychol.* 25, 1992. P. 12.

МУНДАРИЖА

1-шўъба: Мамлакатимизда учинчи ренессанс ғоясини тарғиб этишда миллий ва умуминсоний кадриятларимизнинг ўрни			
1	Каримов Санжар Синдоркулович	Қадриятлар ёшларда ҳаётий мақсадларни шакллантирувчи омил сифатида	5-8
2	Абдунаби Хатамов	П.Фейерабенднинг анархистик методининг фан ривожланишидаги ўрни	9-13
3	Rashidova Mashhura Karimovna	Jamiyatda ilm-fan, san'at va madaniyatning yuksalishi	13-16
4	Ахмаджон Хайдарович Худаёров Турсунмуродова Азиза Дилмурод кизи	Ёшларни миллий ва умуминсоний кадриятлар руҳида тарбиялашда учинчи ренессанс ғоясининг ўрни	16-18
5	Аъзам Абдуллаев	Учинчи ренессанс – ватанимизнинг миллий ғояси сифатида	19-22
6	Sattarova Feruza Rustamkizi Absalomova Diyora Ilhom kizi	Family literacy relationship in innovative teaching system and children's psychological development	22-27
7	Маматкулов Санжар Тошпулатович Норбобоева Нафиса Эркин кизи	Ёшларда ҳаётий мақсад ва позицияни шакллантириш – давр талаби	27-30
8	Набиев Алижон Муқимович	Учинчи ренессанс ғоясининг ёшларда моддий- маънавий меросимизга дахлдорлик хиссини шакллантиришдаги ўрни	31-33
9	Мусаев Собиржон	Фуқаролик жамиятининг ижтимоий- фалсафий таҳлили	34-36
10	Утанова Умида Агзамходжаевна	Миллий ва умуминсоний кадриятлар жамият таракқиётининг асосий негизи	36-39
11	Sultanova Gulnoza Sabirovna Tangriberdiyeva Aziza Elmurod qizi	Mamlakatimizda uchinchi renessans g'oyasini targ'ib qilishda, ilm-fanda yosh xotin qizlarning o'rni	40-44
12	Bebitov Maqsud Abdirasulovich	Qoraxoniylar davlatida ta'lim faoliyati	45-48
13	Mustafoqulov Otabek Saidmurodov Javohir	Xo'ja Mayxona ota ziyoratgohi - minglab sirlar makoni	48-52
14	Mamayusupov Og'abek Sattorov Muzrobjon Ergashev Davronbek	Chag'oniyondan taralgan ziyo	52-55
15	Alijonova Maxliyoxon No'monjonovna	Axborotlashgan jamiyatda yoshlar milliy o'zligini anglash muammosi	56-59
16	Meliyeva Dilfuza	O'quvchi yoshlarda fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda innovatsion yondashuv	59-61

17	O'roqova Gulsin	O'quvchi yoshlarda ijtimoiy intellektni shakllantirishning nazariy-ilmiiy asoslari	61-63
18	Ho'janova Tamara Jo'raevna Otaxonova Saodat Otabek qizi	O'quvchi yoshlarda tanqidiy fikrni rivojlantirish	63-65
19	Агзамходжаева Шахноза Саидматлабовна	Сведения о жизни и творчестве навои, содержащиеся в его собственных произведениях	66-69
20	Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич	Янги Ўзбекистонда ёшлар эстетик маданиятини ривожлантиришда миллий ғоянинг ўрни	70-75
21	Ихтияров Мирзо Рустамович	Мамлакатимизда учинчи ренессанс ғоясини тарғиб этишда оммавий ахборот воситаларининг ўрни	76-78
22	Адолат Зиётова	Мамлакатимизда учинчи ренессанс ғоясини тарғиб этишда ёшларда дахлдорлик туйғусини оширишнинг долзарб масалалари: муаммо ва ечим	78-83
23	Mohidil Nematova	O'zbekiston madaniy me'rosi - uchinchi renessans poydevori	83-85
24	Эшбеков Баходир	Учинчи ренессанс пойдеворини яратишда сўз эркинлигининг фалсафий тафаккурни ривожлантиришдаги ахамияти	85-87
25	Begmatov Rustam Axundjanovich	XXI asr yoshlari va ularning har qanday yot g'oyalarga qarshi kurasha olish mas'uliyatini oshirish	88-92
26	Абдуллаев Мадамин Саотбоевич	Ёшлар маънавиятини шакллантиришда махтумқули панд-насихатларининг ўрни	93-95

2-шўъба: Ёшларни маънавий баркамоллик руҳида тарбиялаш ҳамда интеллектуал салоҳиятини юксалтиришга ҳисса қўшаётган тарбиявий институтлар. Мулоҳаза ва таклифлар			
27	Ахметжанова Муқаддас Вахабовна	Учинчи ренессанс ва театр санъатида умуминсоний ғоялар талқини	96-103
28	Абилов Муродович Ўрол	Учинчи ренессанс давлат тилига эътибордан бошланади	103-110
29	Абилов Муродович Ўрол	Миллий-маданий меъросимиз бўлган давлат тили ҳақида мулоҳазалар	111-114
30	Маматкулов Санжар Тошпулатович	Қадриятлар - шахс ҳаётининг позицияси шаклланишининг муҳим омили	115-117
31	Yormatov Faxriddin Joylovovich	Nuroniylarini e'zozlagan yurtim	117-121

32	Normamatova Pardaxol Ochildiyevna	O'zbekiston taraqqiyotida millatlararo bag'rikenglik tamoyili	122-125
33	Норбеков Умид	Ёшларнинг фуқаровий онгини назарий тадқиқ этишда институтционал ёндашувининг аҳамияти	125-131
34	Komilov Ro'zi Rabiyeovich	Nikohning axloqiy-aksiologik mohiyati va barkamol yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati	131-134
35	Абдунасинова Ҳалима Эрдиллаевна	Ёшлар миллий маънавиятини юксалтиришда жаҳид маърифатпарварларининг илмий мероси аҳамияти	135-137
36	Sohibnazar Karimov	Yoshlarni ma'naviy-ruhiy barkamollik ruhida tarbiyalashda tasavvuf falsafasi fanini o'qitishning zarurligi	137-143
37	Хайитмуродов Равшан Эргаш ўғли	Ёшларни маънавий-ахлоқий ва жисмоний баркамол этиб тарбиялашда даврий матбуотнинг ўрни	143-145
38	Собирова Азиза Ислон кизи	Соғлом эътиқод мустаҳкам оила асоси	146-148
39	Мамиров Азизжон Ниязмухамедович	Ёшлар маънавиятини шакллантиришда толерант дунёқарашнинг ўрни ва роли	149-153
40	Ҳамидова Мафтуна	Баркамол шахс тарбиясида маънавий-маърифий ишларнинг самарадорлигини таъминлаш ҳамда узлуксиз маънавий тарбия концепциясининг аҳамияти	153-157
41	Замонов Зокир Турғинович	Ёшларни маънавий баркамоллик руҳида тарбиялашга маънавий-тарбиявий институтларнинг ўрни	157-161
42	Хо'janazarova Sabohat Amanova Ra'no	Oilada yoshlarni ma'naviy barkamollik ruhida tarbiyalashning dolzarb masalalari	161-165
43	Maxmudov Shokir Kamolovich	Yoshlarni ijtimoiylashuvi jarayonida fuqarolarga mos ma'naviy va axloqiy tarbiyalash mexanizmlari	165-167
44	Qodiraliyev Abror Shavqatulloev Do'stmuhammad	Tasavvuf haqida olimlarning aytilgan fiklar	168-172
45	Qodiraliyev Abror	Fuqarolik jamiyatini qurishda yosh avlodning ijtimoiy faolligini oshirishning roli	172-176
46	Искандаров Нурбек Шерифбоевич	Жисмоний етуқлик ва инсон организмнинг морфофункционал жихатлари	176-179
47	Искандаров Нурбек Шерифбоевич	Анъанавий соғломлаштириш тизимлари ва ижтимоий фалсафий ёндашувлар	179-182
48	Bozorova Aziza Saidmurot qizi	O'quvchi yoshlarni tabiatni muhofaza qilish ruhida tarbiyalash muammosi	182-185
49	Хо'janova Tamara Jo'raevna Otaxonov	O'quvchi yoshlar shaxsini shakllantirishda maktab muzeylarining o'rni va ahamiyati	185-188

	Umidbek Otabek o'gli		
50	Rahimova Gavhar	Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining pedogogik faoliyatida kasbiy refleksiyaning rivojlantirish	189-191
51	Ro'ziyeva Dilafro'z	Innovatsion yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarini hunarmandchilikka o'rgatish kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalar	191-193
52	Абдуносирова Халима Эрдтллаевна	Илмий билишда онг ва онгсизлик тушунчаси	193-195
53	Алқаров Элдор Махмудович	Тарихий қадамжолар ва муқаддас масканларимизда хавфсиз туризмни ташкил этиш масалалари	196-198
54	Maxmitova Dilfuza Saidazimovna	Innovatsion faoliyat o'qituvchi mahoratini oshirish omili sifatida	198-201
55	Muhammadiyaheva Mushtariy	Boshlang'ich sinflarda texnologiya fanini o'qitishning xususiyatlari: didaktik aspekt	202-204
56	Xurramov Jasur	O'qituvchining innovatsion faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'rni	204-207
57	Nosirova Dilnoza Sobirovna	Boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan interfaol o'yin texnologiyalaridan foydalanib ta'lim berish usullar	207-209
58	Aziza Raximova	Maxtumquli firog'iy qarashlarida yoshlarni komillik sari yetaklashning asosiy mezonlar	209-212
59	Жуманиязова Махира Рахимберган кизи	Ислом спорт мусобақаларида мусулмон аёлларининг иштироки	212-216
60	Yangiboyev Abdulaziz O'tkir o'g'li Jo'rayev Azizbek Anvar o'g'li	Narshaxiyning "Buxoro tarixi" asarida O'rta Osiyo shaharlari tasnifi	217-219

3-шўъба: Ижтимоий – гуманитар фанларни ўқитишда замонавий методларнинг аҳамияти. Тарих фанининг кадриятларимиз узвийлигидаги роли			
61	Абилов Ўрол Муродович	Давлат тили ҳақида мулоҳазалар	220-224
62	Садикова Роза Исмаиловна Норова Н.А	Ёшлар тарбиясида китобхонлик маданиятини шакллантириш	224-226
63	Ibragimov Alisher Qurbon o'g'li	Ijtimoiy islohotlarda inson oliy qadriyat sifatida	227-231
64	Махмудова Гули Тилабовна	Замонавий мураккаб жараёнларнинг тизимли тадқиқотлари методологияси (фалсафий таҳлил)	231-235
65	Бердалиев Низомиддин Шералиевич	Ижтимоий-гуманитар фанларнинг таълим-тарбиядаги аҳамияти	236-239
66	Абдуллаев Ўқтам Шералиевич	Мактабларда тарих фанини ўқитишда кейс-стади (case-stade) усулининг самарадорлиги	239-243

67	Jummayev Abdimumin Fayziyevich Bozorov Quvonchbek Dilmurod o'g'li Vafuqulov Shohruz Shavqiddin o'g'li	Bilikracy schools in uzbekistan	244-247
68	Ғуламов Обиджон Ғайратович	Миллий ғоянинг таълим тарбиядаги ўрни	248-251
69	Далакьян Жанна Сейрановна	К вопросу о роли истории в процессе преподавания в вузе	251-253
70	Фарход Зияев	Янги ўзбекистон ва учинчи ренессанс пойдеворини яратишда тарихий жараёнларнинг аҳамияти	253-256
71	Абдуҷамол Холбеков	Ўзбекистонда таълим тизимидаги узвийлик – учинчи ренессанс пойдеворининг бош мезони	257-260
72	Ҳомидов Абдурасул Абдуқодирович Жабборов Иброҳимжон Раҳматович	Тарих дарсларида “буюк астроном мирзо улўғбек хукмронлиги ” мавзусини инноватсион ўқитиш усуллари	266-267
73	Маҳмудов Олимчон Раҳматқонович Ҳомидов Абдурасул Абдуқодирович	Усулҳои ғаёлгардонии таълим дар таърихи асрҳои миёна ва роҳҳои ташкили он	268-275
74	<i>Panjiyev Jamshid Toxir o'g'li</i> Yusupov Salohiddin Abduvahob og'li	Safaviylar, xojarlar va boburiylar davlatlari bayroqlarining qiyosiy tahlili	275-279
75	Sobirov Alijon Samandar o'g'li	Noosfera falsafasining mohiyati va genezisi	279-281
76	Амонҷонов Сардорбек Набижон ўғли	Мамлакатимизда учинчи ренессанс ғоясини тарғиб этишда миллий ва умуминсоний кадрларимизнинг ўрни	281-283
77	<i>Sodiqova Bakhtigul</i> <i>Ibodullayevna</i> <i>Bobojonov Dilshod Jumaqul o'g'li</i> <i>Isakov Fayozbek</i> <i>Fakhriddinovich</i>	Roles of multimedia in education	283-286
78	Ғаффорова Улуғой	Ҳозирги инновацион ривожланиш даврида ўқитувчи ролини ошириш муаммо ва ечимлари	286-290
79	Kholmatov Azamat Ruzibeyevich	The role of psychological education at school and family environment	290-294
80	Xolmatov Komil Ro'ziboyevich	Ta'lim jarayonida tilida nuqsoni mavjud bo'lgan bolalar bilan ishlash samaradorligi	294-299
81	Bebitov Maqsud Abdirasulovich	Ikki millat –yagona tarix	299-303
82	Abdulxayirov Davronbek	Somoniylar sulolasining kelib chiqishi	303-307
83	Choriyeva.M.N	O'quvchilarda shaxs xususiyatlarining namoyon bo'lishi (qobiliyat misolida)	307-310

84	Berdiyeva Sevara	Texnologik ta'lim darslarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish texnologiyasi. (boshlang'ich sinf misolida)	310-312
85	Erdanova Zamira	Al-hakim at-Termiziy qarashlaridan oliy ta'limda foydalanishning ahamiyati	312-314
86	Istamov Zuhridin	Boshlang'ich sinf o'quvchilari savodxonligini oshirish jarayonida shaxsga qadriyatli yondashuv metodikasi	314-316
87	Mamatov Eldor	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyani takomillashtirishning hozirgi holati	316-318
88	Mamayusupova Mahbuba	Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarga matnli masalalar va ularni yechishga o'rgatish metodikasi	318-320
89	Xo'janova Tamara Jo'raevna	Yoshlarni kreativ tafakkurini rivojlantirishning pedagogik jihatlari	321-323
90	Xolbekova Dilbar To'raevna	O'quvchi-yoshlarni vatanparvarlik va insonparvarlik ruhida tarbiyalashning dolzarb muammolari	323-326
91	Jumayeva Nargiza	Zamonaviy boshlang'ich ta'lim muammolari	327-329
92	Qurbanova Umida	Boshlang'ich sinflarda nutq madaniyatini rivojlantirishning ayrim dolzarb masalalari	329-332
93	Mirzayeva Baxtiniso	Talabalar guruhining o'zi-o'zi tashkil etishining zamonaviy texnologiyalari	332-335
94	Normurodova Gavhar	Ijtimoiylashuv jarayonida muloqot funksiyalari	335-338
95	Раҳматов Эркин	Алоуддин аттор ҳазрат баҳоуддиннинг айрим маънавий сифатлари хақида (“рисолаи қудсия” асаридаги нақллар мисолида)	338-343
96	Usanova Shahnoza	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ekologik kompetentligini shakllantirish	343-346
97	Shamsiddinova Maftuna	Zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarning ahamiyati	347-349

4-шўба: Миллий-маданий меърос, тарихий қадамжолар ва муқаддас масканларнинг халқимиз маънавий ҳаётидаги о`рни

98	Ўразметов Мангубек Турсунбоевич	Сулаймон боқирғонийнинг маънавий мероси	350-353
99	Ў.М.Абилов	Давлат тилига эътибор – миллий ўзликни англаш ва уни намоён қилиш асосидир	353-358
100	Himmatova Zarina Axtamovna	So'fi Oллоһууор асарларида уошлар ма'naviyatini ууksaltirishda jamoatchilikning o`rni masalalari	359-361
101	Xasanova Nodira	Sovet davlatining ilm-fan va maorif sohasida	361-366

	Ibragimovna	amalga oshirgan siyosati	
102	Каримов Санжар Синдоркулович Нематуллаев Шохжахон Ғайбулла ўғли	Эркин ва масъулиятли шахсларни тарбиялашда ғоявий тарбиянинг ахамияти	367-370
103	Azimova Charos Azamatovna Jo'rayev Farruh Shobo'ta o'g'li	Tarixiy-madaniy meros o'zlikni anglash omili sifatida	370-372
104	Буранова Нигора Аъзамкуловна Умарова Камола	Ёшлар таълим-тарбиясида диний кадриятларнинг ахамияти	372-376
105	Иминова Дилбархон Маннобовна	Ўзбекистон республикаси қонунчилигида аждодларимиз маданий меросининг тадқиқоти ва тарғиботи масалалари	376-379
106	Авазбек Мирзаев	Қадимги мингтепа - маданий мерос маскани	379-383
107	Гуламова Мавжуда Тошпулатовна	Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳим Кумушхонавийнинг пайғамбарлар ҳикмати ҳақидаги ғоялари	383-385
108	Закирова Н. Х Эгамбердиева М.Д	Улуғ алламолар ижодида касб-ҳунар камолотини шакллантириш масалалари	385-388
109	Alimov Mansur Narboyevich	Mavloni Muhammad qozi naqishbandiya tariqati nazariyotchisi va davomchisi	388-391
110	Абдурашид Шарипов	Туризм, как стратегическая отрасль развития экономики узбекистана	391-393
111	Najimova Shahrizoda Ashurova Parvina	Fan va madaniyat ravnaqi ix-xii asrlar madaniy yuksalishining shart- sharoitlari. Ilm-fan	394-397
112	Mardonova Madina Hikmat qizi Nuriddinova Rohila Yo'ldashali qizi Xolboyeva Feruza Abdukarim qizi	Султон Саодат Мажмуаси	398-401
113	Anvar Jo'rayev Azizbek o'g'li Yangiboyev Abdulaziz O'tkir o'g'li	Surxondaryoning qadimiy qadamjolari jarqo'rg'on minorasi misolida	402-404
114	Boborahimov Shoxruhbek Innoyatillo o'g'li. Axtamova Xurshida Jamshid qizi	So'fi Olloyorga zamon boqajak	405-408
115	Boboraxmatova Dilshoda Ismayilovna Mamataliyeva Mohidil O'ral qizi	Sulton Saodat majmuasi	408-411
116	Qobilboyeva Zarnigor Bobomurod qizi Safarova Manzura Salimjon qizi Ermamatova Kamola Ismoil qizi	Surxandaryoda milliy-madaniy meros, tarixiy qadamjolar va muqaddas maskanlarining xalqimiz ma'naviy hayotidagi o'rni	411-414

117	Avalova Tursunoy	O'quvchi shaxsini rivojlantirishda o'qituvchi mahorati	414-416
118	O'zbekova Nozigul	Boshlang'ich sinflarni ma'naviy-huquqiy tarbiya berish va mahalla hamkorligini rivojlantirish usullar	416-419
119	Qodirova Oysoat	Inklyuziv ta'limning o'zbekistonda rivojlanish tarixi va taxlil natijalari	419-421
120	Sapayev Valisher	Sharq mutafakkirlari qarashlarining yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati	422-424
121	Жонмурод Саматов	Сўфи Оллоёр маънавий меросини ўрганиш ва илмий тадқиқ қилишда “шарҳи суфия” муҳим манба сифатида	424-428
122	Машарипова Гуларам Камилевна	Учинчи ренессанс ворисларини тарбиялашда Абу Райҳон Беруний бой илмий меросининг ўрни	428-431
123	Наврўзова Гулчехра Нейматовна	Нақш тушунчаси абдурахмон жомий талқинида	432-435
124	Д.О.Ортиқова	Ёшларни маънавий баркамоллик руҳида тарбиялашда оиланинг ўрни	436-439
125	Отаназаров Исломбек Муродбек ўғли	Деятельности мунаввара кары как просветитель средней азии	439-442
126	Саидова Дилбар Сайфуллаевна	Аждодларимиз қолдирган бой илмий-маданий мероснинг халқимиз маънавий ҳаётидаги тутган ўрни	442-444
127	Хажиева Максуда Султановна	Фирдавсийнинг «Шоҳнома» асарида маънавий ва ахлоқий ғояларни акс этиши	445-447
128	Саидназаров Улуғбек Аҳмеджанович	Жисмоний маданиятнинг рационал ташкил этиш методологияси	448-451
129	Саидназаров Улуғбек Аҳмеджанович	Ёшлар жисмоний маданиятини юксалтириш: муаммолар ва ечимлар	451-453

5-шўъба. Ўзбекистон Республикаси стратегик сиёсатининг маънавий қиёфаси. Дунё ва биз			
130	Ў.Т.Нормуротов	Мутаассиблик аср вабоси	454-458
131	Ҳакимов Акмалжон Мирзаганиевич	Жамият тараққиёти қонунлари ва уларни англаш зарурияти	458-461
132	Хусан Абдуниязов Нуриллаевич	Миллий юксалиш шароитида инсон манфаатларини таъминлашда фуқаролик жамияти институтларининг ўрни	462-466
133	Сафаров Мухлис Махмудович	Ўзбекистон ёшлари сиёсий онги ва маданиятини модернизациялашишининг маънавий-маърифий омиллари	466-469
134	Jabborova Farangiz Muslaxiddinovna	Inson huquqlari – yurtimiz milliy taraqqiyotining asosiy poydevori	469-472
135	Vazira Shanshieva	Globalashuv sharoitida inson qadrini ulug'lash,	472-475

		huquq va manfaatlarini himoyasining ahamiyati	
136	Xolmirzayev Shavkat	Yoshlar hayotida virtuallashuv sabablari va omillari ma'naviy barkamollik ruhida tarbiyalash ularni kelajakda tutgan òrni va roli	475-479
137	Madrimov Ixtiyor Baxtiyor o'g'li	O'zbekiston respublikasida yoshlar jinoyatchiligini oldini olishda mahallabay ishlash	478-480
138	Сайёра Эгамовна Атаджанова	Важные этапы развития узбекистана и стратегические темпы роста нового узбекистана	481-482
139	Юлдашева Махфуза Қобилжонова	Янги ўзбекистон имиджини шаклланишида маънавий- ахборий омиллар	482-487
140	Husanboev Azizjon Rustamjon o'g'li Toshquvvatov Norqobil Choriyev Otajon Olim o'g'li	Mahmudxo'ja Behbudiy yang davr o'zbek madaniyatining asoschisi	487-489
141	Абдурауф Мухаммедович	Таълим тизимида ёшларда юксак маънавий баркамолликни шакллантириш масалалари	489-492
142	Сарвар Ахмедов	Ўзбекистоннинг халқаро маданий алоқаларида театр санъатининг ўрни. (1950-2021 йиллар)	492-496
143	Nazirov Baxtiyor Safarovich	O'rta Osiyo tarixida ilm-fan yuksalishlari to'g'risida ba'zi mulohazalar	496-500
144	Якубова Дилорам Таджиевна	Сурхон воҳасида 1946-1970 йилларда пахта яккаҳоқимлиги сиёсатининг амалга оширилиши ва унинг натижалари	500-504
145	Abdiyeva Turg'unoy	Boshlang'ich ta'lim tizimida innovatsiya jarayonini amalga oshirishda xalqaro tajribalar	504-506
146	Atamurodova Dilnoza	Globalashuv davrida "ommaviy madaniyat"ga qarshi kurashish muammosi	507-509
147	Shakhnoza Sheralievna Nurbekova	Globalashuv jarayonida sivilizatsiyalararo muloqot va uning inson ongi va qalbiga ta'siri	510-512
148	Rasulova Zamira	Maktab o'quvchilarini milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari g'oyalari ruhida tarbiyalashda oila va mahallaning o'rni	513-515
149	Turayeva Sadoqat	Ijtimoiy faol o'qituvchi shaxsini shakllantirishning ilmiy-pedagogik asoslari	515-517
150	Abdurahmonova Muslima	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tabiatga oid ilk qadriyatlarni shakllantirishning dolzarb masalalari	517-519
151	Лайло Азизова	Ёшларни маънавий баркамоллик руҳида тарбиялаш ҳамда уларда интеллектуал салоҳиятни юксалтиришда замонавий дунёқарашнинг ўрни	519-521
152	Бурхонов Мажнун Илхом ўғли	Буюк Ипак йўли шарқ ва ғарбни бирлаштириб турувчи маданият кўприги	522-525

		сифатида	
153	Ziyodullayeva Zulfizar	“Milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari” g‘oyasining mazmun-mohiyatini yoshlar ongiga singdirishda “tarbiya” fanining o‘rni	525-528
154	Зокирова Нигора Холмахаматовна	Ҳозирги даврда миллий ўзликни англашда салбий ҳодисаларни бартараф этиш йўллари ва шакллари	528-531
155	Narziyeva Xabiba	Ко‘п millatli jamiyat sharoitida o‘quvchilarda bag‘rikenglikni shakllantirish	531-533
156	Норкулов Убайдулла	Маҳалла институтида жиноятларни эрта аниқлашнинг ижтимоий масалалари	533-535
157	Сауров Равшонбек Русланбек ўғли	Давлат хизматларини институтционал шакллантириш ва ташкил этишнинг объектив шарт- шароитлари	536-539
158	Рўзимуродов Сирож Мадатович	Глобаллашув жараёнида ёшларни маънавий баркамол руҳида тарбиялашда оиланинг ўрни	539-542
159	Нодиржон Тоғаев Лайло Азизова	Мамлакатимизда ёшлар маънавиятини шакллантиришда миллий ва умуминсоний қадриятларнинг ўрни	542-545
160	Turdiyev Baxritdin Samiyevich	Kiberterrorizm - yoshlar kelajagiga tahdid	545-548
161	Холиқов Юнус Ортикқвич	“Тараққиёт стратегияси” асосида жамият миллатлараро бағрикенглик маданиятини ривожлантиришнинг ўрни	548-551
162	Шодиев Сафар	Янги Ўзбекистонда эркин ва фаровон яшайлик	552-555
163	Норбўтаев Ислонбек Мусурмонович Омонова Азиза Қаландар қизи	Юртимизда ёшлар тарбиясига оид қабул қилинаётган концепциялар ва уларда миллий ва умуминсоний қадриятларнинг аҳамияти	555-558
164	Sayidov Qaxramon Bekturdiyevich	Yangi O‘zbekiston urbanizatsiya jarayonlari (milliy va umumbashariy xususiyatlar)	558-562
165	Sadullayeva Manzuna Mansurjon qizi	Globalashuv jarayonlarida tarbiyaviy faoliyat masalalari	562-566
166	Xaydarov Sayfiddin Mamatkulovich	Mamlakatimizda tashqi savdo munosabatlari. Mulohaza va takliflar	566-569
167	Ашуров Назар Рахматуллаевич	Узлуксиз маънавий тарбия – оиланинг маънавий юксалиши асоси	569-572

**МУХТАСАР ИФОДАЛАНГАН ЎТКИР ФИКРЛАР
ҲАЁТНИ ЯХШИЛАШГА КЎП ХИЗМАТ ҚИЛАДИ.**

ЦИЦЕРОН

